

שהיתה האשה רק מאורסת לשכיב מרע, ולא נשואה לו.

אמר רבא: אם אמרו בנשואה "מה שקנתה אשה קנה בעלה", שבעלה זוכה בפירות נכסיה, **יאמרו זאת בארוסה!**? הרי הארוס ודאי אין לו שום זכות בנכסי ארוסתו, ולכן היא קונה לגמרי את החדר, ואגב החדר היא קונה את הגט.

הוא "מה שקנתה אשה, קנה בעלה", (20) ונמצא שהחדר נשאר עדיין ברשות הבעל, וכיצד יכולה האשה לקנות את הגט אגב החדר?

איכסיף. נתבייש רבא מקושייתו של רב עליש. (21)

לסוף, אינלי מילתא, נודע דארוסה הואי,

והריטב"א כתב לחלק, שב"טלי גיטך מעל גבי הקרקע" לא הועילה כלום נתינת הבעל על גבי הקרקע לענין זכייתה בגט, אבל כאן על ידי נתינתו את הגט לאותו מקום, היא זוכה לאחר מכן בגט על ידי קנין המקום, ונמצא שהועילה נתינתו, והוי נתינה אריכתא, שנמשכת עד שהיא זוכה במקום ובגט.

20. הקשו התוס', הא אם נתן לה הבעל מתנה, הדין הוא שאינו אוכל פירות. ותרצו, שכאן הוי רק השאלה, שהשאל לך את החצר לצורך קבלת הגט, ושאלה לא אלימא כמתנה, דבמתנה אמרינן שהוא נותן בעין יפה, ולכן אין לו פירות, מה שאין כן בשאלה.

ועוד כתבו, שר"ת סובר שהכל תלוי במי שיש לו זכות למכור הנכסים. ובמתנה, אף על פי שהבעל אינו אוכל פירות, מכל מקום היא אינה יכולה למכור הנכסים, לכן חשיב כשלו. תוס' ד"ה מה, ותוס' הרא"ש.

והר"ן תירץ, דמייירי שהגט היה מונח בבית השליח, שמינהו הבעל מערב שבת ליתן הגט, והשליח הקנה ביתו לאשה, וגיטה וחצרה באין לה כאחד. וכיון שזכתה בבית מאחר, יש לבעל פירות בו, כמו בכל דבר שזוכה בו האשה.

21. ומה שלא היה קשה להם על משנתו, שהזורק לתוך חדרה של האשה מגורשת, אף

[שהרי האשה עצמה עושה את קנין החזקה, וקונה בזה את החצר ואת הגט], כיון שהגט בא מרשות הבעל לרשותה, הוי כאילו נתנו לה.

וטרחו האחרונים לבאר דברי התוס' האלו. כי לכאורה אינם מובנים, דמה בכך שבא הגט מרשותו לרשותה, והלא אפילו נטלה הגט מידו של הבעל עצמו גם כן לא מועיל, כי היא עשתה את הנתינה ולא הבעל, כמבואר לקמן [עח א] בערק לה חרציה. והכא נמי אף שעבר הגט מרשותו לרשותה, הרי הכל נעשה על ידי מעשה הקנין של האשה, בלא סיוע הבעל כלל.

א. הפני יהושע כתב, שעיקר המתנה נגמר על ידי שאמר לה "לך, חזק וקני", ומה שצריך עוד למעשה קנין, זה רק כדי שלא יחזור בו הבעל, היות ובלי קנין אפשר עדיין לחזור. אבל כשלא חזר בו, נגמר הקנין משעת הדיבור. ולכן נחשב כנתינת הבעל. וכתב שעדיין צ"ע.

התורת גיטין [אבן העזר קלט א] כתב, שדוקא כשהאשה נוטלת הגט, שהיא עשתה מעשה בגט עצמו שיבא לידה, לא נחשב הדבר כנתינה של הבעל, אבל כאן, שהיא לא עשתה אלא רק את הקנין בחצר, נחשב מה שהגט בא מרשותו לרשותה כאילו רשותו של בעל, שהוא כיודו ושלוחו של בעל, נותן לרשותה, שהוא ידה ושלוחה.

וראה עוד באבני מילואים [קלט יב] ובקהלות יעקב [טו].